

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Львівський державний університет внутрішніх справ
Інститут з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Факультет № 3
Кафедра соціально-гуманітарної підготовки

Робоча програма навчальної дисципліни

ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

рівень вищої освіти - перший (бакалаврський) – освітній ступінь «бакалавр»

код та назва галузі знань – 08 Право

код та назва спеціальності – 081 Право

вид дисципліни – вибіркова (шифр за освітньо-професійною програмою «Право (поліцейські)» – ВК 16)

мова викладання – українська

Львів 2023

Пряхіна Н.О. Когут Я.М. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: робоча програма навчальної дисципліни для підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Львів: ЛьвДУВС, 2023. 16с.

Розробники програми:

- доцент кафедри соціально-гуманітарної підготовки факультету №3 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції кандидат психологічних наук, доцент Наталія ПРЯХІНА
- завідувач кафедри соціально-гуманітарної підготовки факультету №3 Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції кандидат юридичних наук, доцент Ярослав КОГУТ

Розглянуто на засіданні кафедри соціально-гуманітарної підготовки факультету № 3 ІПФПНП ЛьвДУВС, протокол № 6 від 15.12.2023 р.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Професійно-психологічна підготовка поліцейського – це навчальна дисципліна про закономірності функціонування психіки і поведінки людини в умовах службової діяльності поліції. Її предметом є *психіка* поліцейського та психологія колективів поліції.

Мета дисципліни – здійснення психологічної підготовки здобувачів вищої освіти до служби в органах та підрозділах Національної поліції України, а також оптимізація роботи поліцейських.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- вивчення основ психології професійної діяльності;
- психологічна характеристика особливостей поліцейської діяльності;
- вивчення впливу служби в поліції на психіку поліцейського;
- психологічна характеристика поліцейського колективу як професійної системи;
 - виявлення психологічних особливостей професійного спілкування поліцейських та оволодіння необхідними навиками комунікації;
 - оволодіння методикою вирішення конфліктів у професійній діяльності;
 - визначення шляхів профілактики психоемоційної напруженості та подолання негативних емоційних станів у роботі поліцейського;
 - формування готовності до дій в психологічно-складних чи екстремальних умовах;
 - вивчення психологічних особливостей діяльності поліцейських щодо забезпечення публічної безпеки та порядку;
 - формування поваги до закону, прав і свобод людини та громадянина, толерантності та недискримінації в своїй діяльності;
 - виховання патріотизму, почуття службового обов’язку та гідності.

У процесі викладання навчальної дисципліни «Професійно-психологічна підготовка поліцейського» можуть залучатись практичні працівники поліції до проведення аудиторних чи онлайн-занять зі здобувачами освіти.

МЕТА ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬСЯ ВИВЧЕННЯМ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» компетентностей, відповідно до освітньо-професійної програми «Цивільна безпека» галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в процесі професійної діяльності поліцейських;
- здатність до пізнання та усвідомлення гендерних особливостей;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність протидіяти стресовим чинникам, конфліктам та попередження деструктивних психоемоційних станів;
- здатність приймати обґрунтовані рішення, підвищувати рівень психологічної надійності та витривалості працівника поліції;
- здатність взаємодіяти із колегами та оточенням;
- здатність швидко і гнучко змінювати свою поведінку відповідно до вимог службової ситуації;
- здатність до критичного мислення, прояву емпатії та нейтралізації психологічних бар'єрів;
- здатність до розвитку навичок ефективного спілкування та використання методів психологічного впливу та прийомів маніпулятивної поведінки у професійній комунікації.

Визначення очікуваних результатів підготовки здобувачів освіти з навчальної дисципліни «Професійно-психологічна підготовка поліцейського» має базуватися на наступних *програмахних результатах навчання*:

- організовувати ефективну комунікацію на рівні, необхідному для професійної діяльності;
- розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері виконання професійних обов'язків;
- здійснювати координацію забезпечення публічної безпеки і порядку, а також налагодження взаємодії з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні злочини, адміністративні правопорушення та події;
- адаптовуватись і ефективно діяти за звичних та екстремальних умов несення служби;
- використовувати навички саморегуляції при виникненні негативних психоемоційних станів;
- здатність ефективно взаємодіяти у професійному колективі працівників поліції;
- здатність прогнозувати поведінку, використовуючи навички візуальної психодіагностики.

СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Всього годин	
	денна	заочна
Кількість кредитів ЄКТС/год.	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	44	44
лекційні заняття, год.	4	4
практичні заняття, год.	40	6
Самостійна робота, год.	46	80
Залік	+	+

ПЕРЕЛІК ПОПЕРЕДНІХ, СУПУТНИХ І НАСТУПНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

№ п/п	Попередні навчальні дисципліни	Супутні і наступні навчальні дисципліни
1.	Поліцейська діяльність	Соціологія
2.	Юридична деонтологія	Адміністративне право
3.	Особиста безпека поліцейського	Запобігання та протидія домашньому насильству
4.		Тактико-спеціальна підготовка
5.		Ювенальна психологія та педагогіка
6.		Судові та правоохоронні органи України

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Лекційні заняття (назва теми та план)	Кількість годин
1	Тема «Зміст і сутність професійно-психологічної підготовки поліцейських» План лекції: 1. Характеристика професійної діяльності працівників поліції. 2. Види професійної діяльності працівників поліції. 3. Методи психології професійної діяльності поліцейського.	2
2	Тема «Психоемоційна напруга у професійній діяльності працівників поліції та шляхи її подолання і профілактики». 1. Поняття та види стресу. 2. Наслідки від стресу. 3. Загальні ознаки переживання стресових ситуацій. 4. Методи подолання стресу. 5. Надання психологічної допомоги при виникненні складних емоційних станів.	2
	Всього годин	4

№з/п	Теми семінарських і практичних занять	Кількість семінарських годин	Кількість практичних годин	Всього
1	Тема 1 «Зміст і сутність професійно-психологічної підготовки поліцейських»	2		2
2	Тема 2 «Загальнопсихологічні основи професійної діяльності поліцейського»	2	2	4
3	Тема 3 «Психологічні особливості професійного спілкування працівників поліції»	2	4	6
4	Тема 4. «Колектив працівників органів Національної поліції як професійна система»	2	2	4
5	Тема 5. «Психологічні особливості вирішення конфліктів у професійній діяльності поліцейського»	2	4	6
6	Тема 6. «Психоемоційна напруга у професійній діяльності працівників поліції та шляхи її подолання і профілактики»	2	4	6
7	Тема 7 «Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи»		2	2
8	Тема 8. «Соціально-психологічні причини насильства в сім'ї. Пандемія COVID-19 та домашнє і		2	2

	гендерно зумовлене насильство»			
9	Тема 9. «Психологічна готовність поліцейських до діяльності в екстремальних ситуаціях»	4		4
10	Тема 10 «Психологічні особливості забезпечення публічної безпеки і порядку»	4		4
	Разом	20	20	40

№з/п	Теми для самостійної підготовки	Кількість годин
1	Тема 1 «Зміст і сутність професійно-психологічної підготовки поліцейських»	4
2	Тема 2 «Загальнопсихологічні основи професійної діяльності поліцейського»	6
3	Тема 3 «Психологічні особливості професійного спілкування працівників поліції»	6
4	Тема 4. «Колектив працівників органів Національної поліції як професійна система»	4
5	Тема 5. «Психологічні особливості вирішення конфліктів у професійній діяльності поліцейського»	6
6	Тема 6. Психоемоційна напруга у професійній діяльності працівників поліції та шляхи її подолання і профілактики	6
7	Тема 7 «Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи»	4
8	Тема 8. «Соціально-психологічні причини насильства в сім'ї. Пандемія COVID-19 та домашнє і гендерно зумовлене насильство»	4
9	Тема 9. «Психологічна готовність поліцейських до діяльності в екстремальних ситуаціях»	4
10	Тема 10 «Психологічні особливості забезпечення публічної безпеки і порядку»	2
	Всього	46

ОПИС МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи охоплюють поточний і підсумковий контроль успішності. Підсумковий контроль успішності передбачає семестровий контроль. Для проведення підсумкового контролю використовуються як об'єктивні тестові методики, так і методики, орієнтовані на суб'єктивну інтерпретацію показників вищої освіти. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних занять, самостійної роботи, індивідуальних завдань та має за мету перевірку рівня знань, умінь, навичок, компетентностей та інших особистих якостей, засвоєних здобувачем вищої освіти.

Поточне оцінювання виконаної здобувачем вищої освіти навчальної роботи здійснюється за національною шкалою та фіксується у журналі обліку навчальної роботи.

Оцінювання знань на семінарських, практичних заняттях здійснюється за п'ятибальною шкалою за такими критеріями:

Оцінка *«відмінно»* - виставляється, якщо питання розкрито повністю, здобувач вищої освіти вільно орієнтується у матеріалі на рівні творчого використання.

Оцінка *«добре»* - виставляється, якщо питання розкрито повністю, здобувач освіти добре орієнтується в матеріалі на рівні аналогічного відтворення;

Оцінка *«задовільно»* - виставляється, якщо питання розкрито неповністю, здобувач вищої освіти посередньо орієнтується в матеріалі та допускає суттєві помилки;

Оцінка *«незадовільно»* - виставляється, якщо питання не розкрито або розкрито неповністю, а здобувач вищої освіти не орієнтується або погано орієнтується в матеріалі, робить принципові помилки.

Пропущені практичні, семінарські чи лабораторні заняття, а також отримані під час їх проведення незадовільні оцінки здобувач вищої освіти повинен відпрацювати: - не пізніше як за один робочий день до проведення останнього практичного, семінарського заняття з навчальних дисциплін, семестровий контроль із яких передбачений у формі заліку. Здобувач вищої освіти, який не відпрацював пропущені практичні, семінарські заняття, а також отримані під час їх проведення незадовільні оцінки, вважається таким, що не виконав навчальний план, відтак, не допускається до складання заліку чи екзамену з відповідної навчальної дисципліни. У такому разі здобувач вищої освіти може: - скласти залік або екзамен за талоном № 2 за умови, якщо кількість невідпрацьованих незадовільних оцінок та пропущених занять не перевищує 25% від усіх проведених практичних (семінарських) занять; - скласти залік або екзамен за талоном № К за умови, якщо кількість невідпрацьованих незадовільних оцінок та пропущених занять не перевищує 50% від усіх проведених семінарських і практичних занять.

Поточний та підсумковий контроль рівня знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни може проводитися шляхом використання інформаційних систем із застосуванням автоматизованої перевірки (оцінки) тестових (контрольних) завдань.

Основними формами індивідуального відпрацювання здобувачами вищої освіти пропущених занять або отриманих незадовільних оцінок є:

- усно під час безпосереднього спілкування із науково-педагогічним працівником з питань, передбачених планом семінарського чи практичного заняття, яке відповідно було пропущене чи, на якому була одержана незадовільна оцінка;

- письмово у формі підготовки та захисту реферату по одному з питань теми пропущеного заняття чи заняття, на якому була одержана незадовільна оцінка. Реферат є індивідуальним завданням, виконується здобувачем вищої освіти власноручно;

- письмово у формі розв'язання тестових завдань з питань теми пропущеного заняття чи заняття, на якому була одержана незадовільна оцінка;

- виконання практичних завдань з питань теми пропущеного заняття чи заняття, на якому була одержана незадовільна оцінка.

Відпрацювання незадовільних оцінок і пропущених занять здійснюється не більш як за однією темою в один робочий день з кожної навчальної дисципліни. Порядок відпрацювання пропущених навчальних занять та незадовільних оцінок визначається інститутом, деканатом факультету, центром післядипломної освіти, дистанційного та заочного навчання, кафедрою та доводиться до відома здобувачів вищої освіти. У випадку невідпрацювання пропущених занять та незадовільних оцінок до моменту перездачі академічної заборгованості за талоном №2 або «К» у журналі 11 обліку навчальної роботи виставляється «0».

За результатами поточного оцінювання робіт, виконаних здобувачем вищої освіти упродовж семестру, виводиться підсумкова поточна оцінка, яка фіксується у журналі обліку навчальної роботи та у відомості обліку успішності і визначається за формулою:
$$\text{ППО} = \frac{\text{сума оцінок}}{\text{кількість оцінок}} \times 20$$

Здобувачі вищої освіти, які беруть активну участь у навчальній та науковій роботі, можуть здобути додаткові бали: 1) за призові місця у Всеукраїнській студентській олімпіаді: – 4 бали за призове місце у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з кожної навчальної дисципліни, питання з якої були конкурсними завданнями олімпіади; – 8 балів за призове місце у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади; 2) за активну участь у науковій роботі: – 6 балів за опубліковану наукову статтю ; 3) за участь у проєктах, грантах, тренінгах (отримання сертифікату) – 5 балів; 4) 3 бали за тези наукового повідомлення з рецензією науково- педагогічного працівника, який читав курс з відповідної навчальної дисципліни, та відгуком наукового керівника; 5) за призові місця у конкурсах студентських наукових робіт: 5 балів за призове місце у I турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, 4 бали за призове місце у I турі Міжвузівського конкурсу студентських наукових робіт; 10 балів за призове місце у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, 8 бали за призове місце у II турі Міжвузівського конкурсу студентських наукових робіт. Додаткові бали додаються до суми балів підсумкової семестрової оцінки. Максимальна кількість додаткових балів не має перевищувати 20 балів.

Семестровий контроль здійснюється у формі заліку; семестрова та залікова оцінка відповідає підсумковій поточній оцінці. Залік вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти відпрацював усі пропущені заняття та отримані незадовільні оцінки. В іншому випадку здобувач вищої освіти складає залік за талоном № 2 або К. Здобувачам вищої освіти, які внаслідок поважних причин, підтверджених відповідними документами, не мали змоги своєчасно відпрацювати пропущені практичні чи семінарські заняття чи отримані незадовільні оцінки або скласти семестровий контроль у строк, визначений графіком освітнього процесу, з дозволу директора інституту (декана факультету), директора центру післядипломної освіти, дистанційного та заочного навчання може бути надано можливість ліквідувати таку

заборгованість в інші строки за індивідуальним графіком. За результатами роботи здобувачів вищої освіти упродовж семестру виводиться підсумкова семестрова оцінка, яка заноситься у відомість обліку успішності та журнал обліку навчальної роботи. Якщо підсумкова семестрова оцінка становить менше 60 балів, здобувач вищої освіти вважається таким, що не виконав навчальну програму і має академічну заборгованість, яку може ліквідувати до початку наступного семестру: перший раз – науково-педагогічному працівнику за талоном № 2, другий – комісії за талоном № К. Під час перескладання академічної заборгованості за талоном № 2 або № К знання здобувача вищої освіти оцінюються за 100-бальною шкалою. У цьому випадку підсумкова семестрова оцінка визначається за формулою: $PCO = (\text{підсумкова поточна оцінка} + \text{оцінка за залік за талоном № 2 (№ К)}) / 2$. Перескладання академічної заборгованості перед комісією відбувається у формі усного (змішаного) опитування. До складу комісії обов'язково входять: директор інституту (заступник директора), декан факультету, директор центру післядипломної освіти, дистанційного та заочного навчання, завідувач кафедри та науково-педагогічний працівник, який викладав лекційний курс з навчальної дисципліни. За рішенням завідувача кафедри в комісію може входити науково-педагогічний працівник, який вів практичні, семінарські заняття в групі та/або інший науково-педагогічний працівник. Підсумкова семестрова оцінка, виставлена комісією, є остаточною. Перескладання позитивної підсумкової семестрової оцінки для її підвищення не дозволяється. Як виняток, дозволяється перескладання перед комісією за клопотанням самоврядування здобувачів вищої освіти не більше двох семестрових оцінок здобувачам вищої освіти, які претендують на диплом з відзнакою. Підсумкова семестрова оцінка заноситься в додаток до диплому фахівця, якщо дисципліна викладається упродовж одного семестру. Під час проведення контрольного заходу допускається користування здобувачами вищої освіти довідковими матеріалами та іншими джерелами інформації (програма, таблиці, бланки, тощо), визначеною особою, яка здійснює контрольні заходи. У разі використання здобувачем вищої освіти під час здійснення семестрового контролю недозволених джерел інформації він відсторонюється від виконання семестрового контролю, а на самій роботі, у випадку письмової форми контролю, науково-педагогічний працівник вказує причину та час відсторонення і за неї виставляється «0» балів, незважаючи на обсяг і зміст написаного. Здобувач вищої освіти, який не погоджується з виставленою у відомість під час семестрового контролю оцінкою, має право звернутися з письмовою апеляцією до директора інституту (декана факультету), директора центру післядипломної освіти, дистанційного та заочного навчання не пізніше, ніж наступного робочого дня після оголошення результатів. Лектор з цієї навчальної дисципліни і завідувач кафедри або призначений ним науково-педагогічний працівник зобов'язані розглянути апеляцію у присутності здобувача вищої освіти упродовж двох робочих днів і прийняти остаточне рішення щодо оцінки роботи. Якщо здобувач вищої освіти не звернувся з апеляцією у встановлений термін, то оцінка, виставлена викладачем під час

перевірки завдання, є остаточною. Результат розгляду апеляції фіксується на письмовій роботі здобувача вищої освіти і підтверджується підписами відповідних науково-педагогічних працівників. Після цього науково-педагогічний працівник вносить оцінку до талону № 1, який здобувач вищої освіти отримує у навчальному підрозділі.

Відповідність підсумкових семестрових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		оцінка	пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
80-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
71-79		C	Добре загалом правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
66-70	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-65		E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
31-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
0-30		F	

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (ЗАЛІКУ)

1. Розкрийте сутність психологічних особливостей поліцейської служби.
2. Розкрийте елементи психологічної структури особистості працівника поліції.
3. Охарактеризуйте явище професійної деформації поліцейського
4. Які особливості професійної спостережливості?
5. Розкрийте сутність головних властивостей уваги.
6. Які особливості відчуттів Вам відомі?
7. Розкрийте співвідношення сприйняття та інших психічних процесів?
8. Дайте класифікацію видів сприйняття.
9. Вкажіть причини помилок та похибок сприйняття.
10. Які етапи розвитку уяви людини Вам відомі?
11. Охарактеризуйте поняття процесу мислення.
12. Що таке розумові дії?
13. Назвіть види розумових операцій.
14. Які індивідуальні якості мислення Ви знаєте?
15. Які процеси пам'яті Ви знаєте?
16. Назвіть основні параметри продуктивності пам'яті
17. Які види брехні Вам відомі?
18. Назвіть прийоми непрямого фальшування.
19. Які ознаки брехні у поведінці особи є ключовими?
20. Особливості ділового спілкування.
21. Комунікативні умови спілкування.
22. Складові елементи процесу спілкування.
23. Позиції у спілкуванні.
24. Встановлення контакту.
25. Рефлексія у спілкуванні.
26. Атмосфера професійного спілкування.
27. Активне слухання в комунікативній діяльності.
28. Помилки при використанні питань.
29. Типові помилки слухання.
30. Основні техніки спілкування у професійній діяльності працівника поліції.
31. Охарактеризуйте відмінності між великою і малою соціальною групою.
32. Опишіть основні соціально-психологічні ознаки професійного поліцейського колективу.
33. Які відмінності між формальним і неформальним лідерством в колективі
34. У чому полягає відмінність централізованої і децентралізованої структур каналів внутрішньогрупових комунікацій?
35. Що виступає основними параметрами, які впливають на об'єднання групи?
36. Яким чином за рахунок керуючої та керованої системи здійснюється система управління персоналом?
37. Охарактеризуйте методи управління персоналом.

38. Які особливості та відмінності традиційних стилів управління: авторитарного, демократичного та ліберального?
39. Вкажіть основні елементи психологічної готовності до дій в екстремальних ситуаціях.
40. На чому ґрунтується психологічна готовність до здійснення професійної діяльності в екстремальних умовах?
41. Які характерні ознаки виділяють з змісту розглядаючи поняття «масові заходи».
42. Які ви знаєте механізми впливу на учасників масових заходів.
43. Які ви знаєте екстремальні ситуації.
44. Дайте визначення поняттю «Фрустрація».
45. Які Ви знаєте напрями взаємодії поліції зі ЗМІ.
46. Які стадії стресу Ви знаєте?
47. Що таке еустрес?
48. Які уявлення відносно стресу можна вважати помилковими?
49. Як пов'язані тривожність і стрес?
50. Які існують основні стрес-фактори соціального середовища?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Андросюк В.Г., Волошина О.В. та ін.. Зарубіжний досвід ефективної комунікації поліцейських (Аналітичний огляд). Київ: 2018. 31 с.
2. Барановська Л.В., Глушаниця Н.В. Психологія ділового спілкування: навчальний посібник / Л.В. Барановська, Н.В. Глушаниця. Київ: НАУ, 2016. 248 с.
3. Бардин Н.М., Жидецький Ю.Ц., Кіржецький Ю.І., Когут Я.М., Пряхіна Н.О. Стресостійкість: навчальний посібник / за ред. Я.М. Когута. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 249 с.
4. Комунікативні та психологічні аспекти підготовки фахівців для Національної поліції :навчальний посібник. В.М. Бесчастний, Г.В. Мухіна, О.О. Новікова. Київ. ВД «Дакор», 2017. 204 с.
5. Крашеніннікова Т.В. Комунікативна компетенція працівника Національної поліції: Навчальний посібник. Дніпро: Аверта, 2017. 107с.
6. Когут Я., Жидецький Ю., Пряхіна Н., Кіржецький Ю., Хомин О., Січковська І. Формування ювенальної компетентності поліцейських: Навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2020. 152 с.
7. Психологія у професійній діяльності поліції: навч.посібн. /О.О. Євдокімова, І.В. Жданова, Д.В. Швець та інш.; за заг. ред. В.В.Сокуренка ; МВС України, Харків. Нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018.- 426 с.
8. Практикум з формування стресостійкості військовослужбовців до раптових змін бойової обстановки: Методичний посібник/ О.М. Кокун, Н.С. Лозінська, І.О. Пішко; За ред. В.М. Морозова. Київ: «Центр учбової літератури. 2023. 54с.
9. Професійно-психологічна підготовка поліцейського: навчальний посібник/ Я.М. Когут, Ю.Ц. Жидецький, Ю.І. Кіржецький, та ін.; за заг. ред. Я.М. Когута. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 404с.
10. Професійна підготовка працівників патрульної поліції: зміст і перспективні напрями : монографія / В. В. Бондаренко. К. : ФОП Кандиба Т. П., 2018. 524 с.
11. Психологічні особливості комунікації в діяльності оперативного працівника поліції: методичні рекомендації / Я.М.Когут, О.М.Борисюк, Ю.Ц. Жидецький, Н.М.Калька, Н.О.Пряхіна, О.Й.Хомин. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 112с.
12. Психологія конфлікту: навч. посіб. / В. В. Зарицька ; Клас. приват. ун-т. Запоріжжя ; Одеса : Гельветика, 2019. 379 с.
13. Психологія посттравматичного зростання : монографія / В. О. Климчук. 2-ге вид., перероб. і допов. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 158 с.
14. Психологія впливу - 2. Наука & практика / Р. Чалдині. Харків : КСД, 2021. 400 с.

15. Психологія людських спільнот/ Густав Лебон; за наук. ред., пер. з фр. Григорія Понеділка. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2020. 203 с.
16. Психологія натовпу й управління ним при виконанні службово-бойових завдань: навч. посіб. / І. І. Приходько, О. В. Тімченко, С. Т. Полтораки та ін. – Х. : НА НГУ, 2015. 250 с.
17. Середя В. В., Кісіль З. Р. Юридико-психологічні засади запобігання професійній деформації працівників правоохоронних органів: монографія / В. В. Середя, З. Р. Кісіль. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 848 с.
18. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів»: Бардин Н., Жидецький Ю., Когут Я., Пряхіна Н., Ясінський В. Стрес та стресостійкість в діяльності працівників правоохоронних органів: Навчально-методичний посібник. Львів. Кварт, 2020. 120 с.
19. Соціально-психологічні технології відновлення особистості після травматичних подій : практичний посібник / Т.М. Титаренко, М. С. Дворник, В. О. Климчук та ін.; за наук. ред. Т. М. Титаренко / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2019. 220 с.
20. Теоретико-прикладні засади конструктивної взаємодії поліції і населення в соціумі: монографія / В. В. Середя, Р. І. Благути, О. М. Балинська, З. Я. Ковальчук, О. М. Ковбич, Л. Й. Гуменюк та ін.; за заг. ред. З. Р. Кісіль. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 600 с.
21. Медіація в Україні: теорія та практика: монографія / Н. А. Мазаракі ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 275 с.
22. Конфліктологія та медіація: навч. посіб. / уклад. В. І. Докаш ; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2018. 247 с.
23. Переговори і медіація: підруч. для підгот. проф. переговорника / Вадим Рахліс, Олена Павленко; за ред. Олени Павленко. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 340 с.

Додаткова:

1. Барко В. І. Концептуальні засади професійно-психологічного тренінгу «збереження психологічного здоров'я поліцейських Національної поліції України» / В. І. Барко, В. П. Остапович, В. В. Барко. *Право і Безпека*. 2016. № 4 (63). С. 104–109.
2. Вважаю, що ви помиляєтесь (проте слухаю). Як вивести розмову з глухого кута / Сара Стюарт Голланд, Бет Сільверс ; пер. з англ. В. С. Ярмольчук. Харків : Віват, 2020. 237 с.
3. Гоулман Д. Емоційний інтелект; пер. з англ. С.-Л. Гулмецької. Х.: Віват, 2018. 512 с.
4. Ділове спілкування у прокуратурі: навч. посіб. / кол. авт.; за ред. А.С. Спаського. Київ: Національна академія прокуратури України, 2019. 244 с.
5. Загальна психологія: теорія та практикум: підручник / Н. М. Ільїна, С. О. Мисник. Суми : Університетська книга, 2021. 369 с.

6. Інноваційні психологічні технології. Випуск 5; за заг. ред. О. Тіунової, Т. Шейкіної. Київ-Тернопіль: ЕЕАТА, ГО ПДП «Знайди себе», 2018. 200 с.

7. Когут Я. М., Пряхіна Н. О., Жидецький Ю. Ц. Правові та психологічні аспекти застосування поліцейських заходів. *Соціально-правові студії: науково-аналітичний журнал*. Випуск 4(14), 2021. Львів: ЛьвДУВС, 2021. С. 197-203.

8. Конфліктологія: навчальний посібник / Гнатюк С.С., Йосифович Д.І., Н.О. Пряхіна та ін., за заг. ред. Гетьманчука М.П.. Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 344 с.

9. Пряхіна Н. О., Когут Я. М., Жидецький Ю. Ц. Професійно важливі якості сучасного поліцейського. *Науковий журнал «Габітус»*. Випуск 39, 2022. Одеса, 2022. С. 239-243.

10. Психологія 101. Факти, теорія, статистика, тести й таке інше / Пол Клейнман; пер. з англ. Ю. Кузьменко. Харків : КСД, 2021. 240 с.

11. Психологія особистості на сучасному ринку праці: монографія / Бондар С. С. та ін. ; за заг. ред. Г. А. Пріба, Є. М. Калюжною; Ін-т підгот. кадрів Держ. служби зайнятості України. Херсон : Олді Плюс, 2020. 369 с.

12. Переконавання: революційний метод впливу на людей / Роберт Чалдині ; пер. з англ. Тетяни Микитюк. 2-ге вид. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. 351 с.

13. Максименко С.Д. Загальна психологія. URL: <http://studentbooks.com.ua/content/view/1264/1/>

14. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянчук, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

15. Особистість, суспільство, війна: тези доповідей учасників міжнародного психологічного форуму (7 квіт. 2023 р., м. Харків, Україна) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків. 2023. 265 с.

16. Остапович В. П., Кириєнко Л. А., Котляр Ю. В., Барко В. В. Особливості надання психологічної допомоги учасникам АТО : посібник / за ред. В. О. Криволапчука. Київ : ДНДІ МВС України, 2017. 163 с.

17. Командна робота та презентаційні навички: навч. посіб. / Вовк О. Б., Кривенчук Ю. П., Шаховська Н. Б. ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". Львів: Тріада плюс, 2019. 270 с.

18. Куций О. А. Психологія кар'єри: навчальний посібник. Львів: СПОЛОМ, 2017. 304 с.

19. Хандогіна О. В., Ірха В. П. Нові підходи до проблеми соціальної адаптації учасників бойових дій, що перебували в зоні АТО. *Загальна і медична психологія*. № 1. 2018. С. 110.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України:
<http://mvs.gov.ua>.
3. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського:
<http://archive.nbuv.gov.ua>.
4. Веб-сайт Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника: www.lsl.lviv.ua.
5. Веб-сайт Львівського державного університету внутрішніх справ:
<http://www1.lvduvs.edu.ua>.
7. Journal of Police and Criminal Psychology. The Official Journal of the Society for Police and Criminal Psychology: <https://www.policepsychology.org/Journal>